

MOZES - spel

geschreven voor de 3^e klas
van de Michaelschool te Leeuwarden
(1988)

door

Addie Westra

By I

Musical score for 'By I' consisting of ten staves. The first staff has a 4/4 time signature. The music is written in treble clef and includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, as well as rests. There are some markings above the notes that resemble the letter 'Z'.

Allemaal:

I Verkocht werd Jozef door zijn broers,
naar 't ver Egypteland,
tot onderkoning werd hij daar,
geleid door Godes hand.

Zeven vette, zeven maag're
jaren vielen hem ten deel.
Toen honger ook zijn broeders trof,
had hij te schenken veel.

Zo trok het volk van Israeel
naar 't land met overvloed
en bleef in leven, woonde daar,
door Jozef's zorgen goed.

Honderden jaren verstreken
Farao's volgd'n elkaar op
en Israeel's volk werd zo talrijk!
De angst voor hun macht steeg ten top!!!

De farao nam toen 't besluit
te doden alle jongens klein
en groot was Israeel's wanhoop nu.....
zou er geen God meer zijn?

By II

Musical score for 'By II' consisting of four staves. The first staff has a 6/8 time signature. The music is written in treble clef and includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, as well as rests.

I e bedrijf

Moeder van Mozes:

Ze komen te doden, elk kindje zo klein,
hoe droevig toch zal onze toekomst dan zijn?
Daarom heb 'k gevlochten een mandje van riet,
ik hoop maar, dat iemand het ziet!
Hoe zwaar valt mij 't afscheid, mijn kindje,
mijn zoon,

je oogjes zo helder, 't gezichtje zo schoon,
mijn kindje, ik heb je drie maanden verborgen,
zal iemand straks goed voor je zorgen?

..... Mirjam! Dochter! Vlug, kom snel!
en breng dit mandje naar de Nijl
en leg het tussen 't riet met zorg...
Mijn God, staat Gij nu voor hem borg?
Mirjam, ga nu, ga! Mijn kind,
en wacht, zie toe, of iemand 't vindt!

Mirjam: (zingend)

Broertje, broertje, jongen klein,
'k zou zo graag je zusje zijn,
waarom moeten wij scheiden?

Maar ik weet iets, als het lukt,
gaan wij niet meer onder zorgen gebukt,
dan kan ik moeder verblijden (2x).

'k leg je tussen 't riet met zorg,
mijn God, staat Gij nu voor hem borg?
Daar komt ze! De Farao's dochter reeds aan!
Ik moet me nu heel snel verstoppen gaan!

Farao's dochter:

Heerlijk! zo een bad te nemen,
en te rusten uit de zon.
't Kan mij zo verdrietig maken
wat mijn vader nu begon,
't is de Farao, 't is mijn vader,
ieder doet al wat hij zegt,
maar te doden al die kindjes?
Heeft hij wel het recht?

1^e dienaars:

Ach prinses, kom treur toch niet,
Uw leven kent toch geen verdriet?

2^e dienaars:

Zie de rijkdom in Uw leven,
't zal U zoveel vreugd' nog geven!

3^e dienaars:

Prinses! 't Is heerlijk! dit koele water,
Wilt Gij reeds baden, 't kan ook later?

Prinses:

Nee, help mij maar, ik ben gereed,
misschien neemt de stroom wel mee, mijn leed.
.....Wat hoor ik toch, dat zacht geluid?
het lijkt wel, of een kindje huilt,....

2^e dienaars:

Het komt daerginder uit het riet,
misschien zingt een vogel haar lied?

Prinses:

Toe ga eens kijken, maar doe zachtjes aan,
dat je haar niet op de vlucht doet slaan!

1^e dienaars:

Prinses, 't is een mandje, gevlochten van biezen!

3^e dienaars:

't Beweegt en het schreeuwt als in nood!

Prinses:

Breng het onmiddellijk, geen tijd te verliezen!
kom haast je, straks gaat het nog dood!

.....
't Is een kindje! met oogjes zo lieflijk en zacht,
ach, kijk eens hoe 't tegen mij lacht!
Misschien is 't een kindje van Israeël's volk,
dat ontvluchtte Egyptenaar's moordende folk!
Nee toe, niet meer huilen, wees niet bevreesd,....

IIe bedrijf

(Familie van de farao zit bij elkaar, Farao, zijn vrouw, zijn dochter met Mozes op schoot, aan de ene zijde Bileam en twee wijzen, aan de andere kant de Wijze en twee wijzen. Twee dienaren.)

Farao:

Hebt dank, mijne heren, voor wat Gij vertelde, het is mij een vraagde, hetgeen Gij mij meldde: Groene velden, grote oogsten, wat een rijkdom voor mijn land. Vrede heerst er overal, hierin zie ik Godes hand, want zelfs het volk van Israel voegt zich naar mijne wetten wel!

Farao's dochter:

Misschien is 't wel dit Mozes-kind, dat wendt ons lot, zo goed gezind?

Farao's vrouw:

't Is waar, sinds hij in ons midden is is de rust weergekeerd, dat 's gewis! Maar wat is dat? Dat is geen spel! met farao's kroon! Wat denkt hij wel! (Ondertussen heeft Mozes de kroon van de Farao gepakt en die op zijn eigen hoofd gezet. Prinses schrikt, pakt hem en zet hem snel terug op hoofd van Farao!)

Farao:

Wat denkt Gij hiervan, Mijne Heren, wat moeten we hieruit leren?

Bileam:

Heer Farao, Hoogheid, ik hield mij steeds stil, maar zie toch Heer Farao, wat hij wil! Orie jaar oud en hij grijpt reeds naar Uw kroon! Dit betekent het eind van Uw macht. Dood hem, dat is zijn verdiende loon. Voor 't verlangen naar koninklijke pracht!

Mirjam:

prinses, Uw hoogheid, 't is het meest de dorst, dat hij zo schreeuwet. 't dorp, zal ik halen vlug een vrouw uit opdat zij hem te drinken geeft?

Prinses:

Ja meisje, doe dat, dat is goed, ik weet niet hoe ik hem anders voerden moet. Van mij mag hij leven, van mij zal hij zijn, En Mozes zal voortaan zijn roepnaam zijn!

Allemaal:

III Zo groeide Mozes op, als kind, zijn leven was gered! Zijn ouders zorgden nog voor hem, verhoord was hun gebed.

Twee jaren later kwam de prinses en nam hem mee naar 't paleis, voortaan zou hij nu leven daar op koninklijke wijs.

By III (neurien).

neurien

Prinses:

Oh non, vader!!

Farao:

Ik heb U gehoord, Heer Bileam,
doch 'k graag ook de mening van and'ren vernam!

Wijze:

Wees wijs, Heer Farao, 't is nog een kind!
Beproof hem en zie wat ge dan bevindt.

Farao:

Hoe zal 'k hem beproeven?
Hoe weet ik voorwaar,
dat kinderlijke onschuld
hem bracht tot dit gebaar?

Wijze:

Breng hem brandende kolen en edelsteen, Heer,
pakt hij edelsteen, dan wil hij zeker nog meer.
Maar brandt hij zich aan de gloeiende steen,
dan was 't spel van een kind alleen.

Farao: (tegen dienaren)

Doe wat hij zegt, gaat heen,
Breng mij brandende kool en edelsteen.

(Dienaren komen terug, knielen voor prinses en
Mozes met schalen. Mozes brandt zich aan de
kolen, Prinses troost hem.)

Wijze:

Dat wat ik vermoedde, is waar,
't was kinderspel slechts, zie daar!

Bileam:

Hoe kunt Ge dit geloven, Heer! (gaat boos af)

Farao:

Het is mij genoeg, ik wens niet meer!

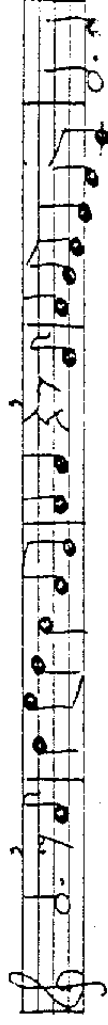
Allemaal:

IV

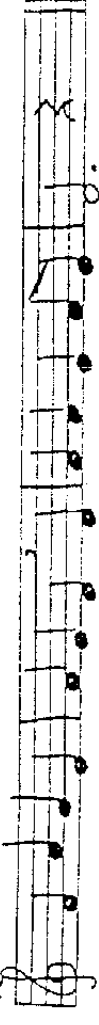
Meerdere jaren verstreken,
en Mozes geen kind meer is.
Hij weet ook dat 't volk van Egypte
niet werk'lijk zijn eigen volk is.

(neuriën)

Bij IV

neuriën

IIIe bedrijf:

(Prinses luistert achter pilaar)

Boodschapper:

Heer Farao,
een ongeluk is geschied!
Mozes, die 't paleis verliet,
ging kijken bij 't volk Israel,
maar wat hij deed was evenwel
niet wat Uw oor behagen mag.
't Was dat Uw dienaar 't gebeuren zag:
Mozes, die Gij behoedt als zoon,
doodde 'n Egyptenaar - zonder vertoon!

Bileam:

Is dat de macht hem toegestaan?
Laat Gij hem zo begaan?
Onheil brengt hij over 't land.
Nu ziet ge dat zijn kwade hand
één van ons volk heeft omgebracht!
Zo zal hij verov'eren steeds meer macht!
Straf hem voor deze laffe daad!
Dood hem voor het zal zijn te laat!!!

Farao:

'k Zal horen nu naar wat Gij zegt!
Haal hem, zodat ik hem berecht!
Dit gaat te ver, zo kan het niet,
waarom is dit geschied?

Prinses:

Ach God, hij is in groot gevaar!
Maar starven mag hij niet, voorwaar!
Ik zal hem waarschuwen met spoed,
naar 'n ander land hij vluchten moet,
totdat de farao vergeet,
wat Mozes onnadenkend deed.

Allemaal:

V Zo vluchtte Mozes voor de dood,
verliet 't Egypteland
en vond in Midian een thuis,
geleid door Godes hand.

(neuriën)

Bij V

The musical notation consists of three staves. The first two staves are in 4/4 time, indicated by the '4' above the clef. The third staff is labeled 'neuriën' and does not have a time signature. The music is a single melodic line with various note values, including quarter notes, eighth notes, and rests.

IVe bedrijf:

1^e dochter:

Zie onze schapen, zij smachten naar water.

2^e dochter:

Laat ons ze drinken bij Midian's bron!

3^e dochter:

De dag is ten einde, het wordt al wat later.

4^e dochter:

We moeten ons haasten, want reeds daalt de zon!

5e dochter:

Oh, even te rusten, het werk is gedaan...

6e dochter:

Zippora, kom zing ons een lied?

Zippora: (7e dochter)

Nee, kom laat ons dansen, alvoor wij naar huis
gaan,

De schapen verdwalen nu niet.

(Dans van 7 meisjes - in half gebogen rij)

1e herder:

Hé! De dochters van Jethro, die drenken hun schapen.
Plaats is er niet, zo vol staat het er!

2e herder:

Dat duurt te lang, wij willen nog slapen,
de nacht is al kort en wij komen van ver!

3e herder:

Kom op! We verjagen hen! Zij kunnen wachten,
dan gaan we iets verder wel overnachten!

Mozes:

Halt! Wachten zult ge, zijt ge dwaas!
Zij waren er het eerst!
Hun schapen zijn nog lang niet klaar.
Zorg dat ge U beheerst!
Gebruik op rechter tijd Uw kracht
En hoff'lijk nu Uw beurt afwacht.

3^e herder:

Hoff'lijk, 't zal wat! Maar kom aan,
laat hen dan maar begaan!

Zippora:

Gij zijt een vreemde, 'k zie het zo,
wij zijn de dochters van Jethro.

Wat brengt U hier naar toe?

Gij zijt wellicht heel moe...

U kunt te gast zijn in ons huis!

Mozes:

Ik volg U graag, want 'k heb geen thuis,
en 'k heb een lange reis gehad,
en dagen 'k reeds geen voedsel at.

Allemaal:

Mozes, Mozes, in 't vreemde land,
sluit met Zippora de huw'lijks-band.

Hij hoedt de schapen, dag en nacht

en houdt heel trouw over hen de wacht,

maar ergens in zijn hart leeft nog

't verlangen naar zijn eigen volk.

Doch nimmer kwam er een boodschap aan,

dat hij weer naar zijn volk mocht gaan.

Mozes! Mozes!! Mozes!!! (langzaam afdraaien)

VII

Zwaar is ons bestaan,

als slaven wij door 't leven gaan,

het doet ons zoveel pijn,

zou er geen God meer zijn?

Mozes! Mozes!! Mozes!!!

by II

ve bedrijf:

Mozes:

Jethro, vader, wil toch horen,
 een wonder in het mij geschied:
 ik hoed de schapen als tevoren
 en plotseling mijn oog iets ziet.
 Een braambos, heer, stond daar in brand,
 maar 'k zag alleen het vlammend vuur,
 want niets verwoelde, niets werd zwart,
 het was zo'n wonderlijk uur.
 En wonderlijk was ook het licht.
 Ik stond op heil'ge grond,
 'k deed mijn sandalen heel vlug uit,
 daar waar ik mij bevond.
 Toen hoorde ik God's macht'ge stem:
 Mozes, IK BEN die IK BEN!
 Ga naar je eigen volk terug,
 bevrijdt hen van het zware juk,
 geleid ze door de grote woestijn,
 want jij zult steeds hun leider zijn;
 neem deze heil'ge staf ter hand,
 geleid hen naar 't beloofde land!
 Oh, Jethro, vader, ik moet gaan,
 Zippora, wil je met mij gaan?

Zippora:

Oh ja, dat wil ik, voor altijd!
 Als jij mij maar geleid.

Mozes:

Oh Jethro, vader, laat ons gaan,
 met God's hulp zal 't ons goed vergaan!

Jethro:

Ga dan, mijn kind'ren, ga heen met spoed,
 dat God U voor gevaar behoedt.

By VII

Allemaal:

Mozes! Mozes!! Mozes!!!

Mozes hoort de roep van zijn volk,
met zijn vrouw gaat hij op pad.

En onderweg ontmoet hij zijn broer,
die van God de opdracht had:

te helpen zijn broeder voor Farao's troon,
te spreken, te pleiten met woorden zo schoon:

"Laat ons gaan, Heer, laat ons gaan!

Naar het land van Kanaän!"

Mozes! Mozes!! Mozes!!!

By VIII

Musical notation for By VIII, consisting of seven staves of music in 4/4 time. The melody is written in a single voice line, starting with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The music features a mix of quarter, eighth, and sixteenth notes, with some rests and dynamic markings like 'p' (piano).

VIe bedrijf:

Mozes en Aäron: (voor Farao's troon)

Heer Farao, drie dagen slechts,
om te brengen een offer aan God,
te trekken met 't volk in de woestijn,
om te leven naar God's gebod.

Farao:

Wat vraagt ge daar, Gij dwaze lieden?
Ga aan Uw werk bij de Israëlieten!

Mozes: (smijt staf voor Farao's voeten)

Zie daar, mijn staf wordt tot addegebroed, -
ten teken dat God ons behoedt!

Nog één keer daarom vragen wij:
laat Israel's volk drie dagen vrij!

Farao:

Neen, zeg ik, dwazen, verdwijn nu en snel!
Geen toestemming geef ik, wat denkt ge wel?

Allemaal:

IX De Farao bedenkt zich niet.

't Is of hij helemaal niet ziet,
dat er een einde komen moet
aan wat hij Israel's volk aandoet.

By IX

Musical notation for By IX, consisting of two staves of music in 4/4 time. The melody is written in a single voice line, starting with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The music features a mix of quarter, eighth, and sixteenth notes, with some rests and dynamic markings like 'p' (piano).

1 Egyptenaar:

Oh Farao, Uw land wordt geplaagd,
het water is bloed, al waar men vraagt.
Help ons in deze grote nood!
Straks wordt het onze dood!

Mozes en Aäron:

Laat ons gaan, Heer Farao, in God's naam!

't Volk:

Laat ons gaan! Laat ons gaan!!

Farao: (op zijn kroon)

Nee, werken zult gij, sjouwen, draven,
voor immer dient gij mij als slaven!

Prinses: (op verhoging staand aan de zijde van het
volk Israel's)

Het hart van mijn vader
kent geen genade,
kent geen erbarmen,
ziet geen verdriet!

2 Egyptenaren:

Oh, Farao, Uw land wordt geplaagd:
door kikvorsen wordt het alom belaagd.
Help ons in deze grote nood!
Straks wordt het onze dood!

Mozes en Aäron:

Laat ons gaan, Heer Farao, in God's naam!
Hoe zal 't Uw land en volk vergaan?

't Volk:

Laat ons gaan! Laat ons gaan!!

Farao: Nee, werken zult ge, sjouwen, draven,
voor immer dient ge mij als slaven!

Prinses:

Het hart van mijn vader kent geen genade,
kent geen erbarmen, ziet geen verdriet!

3 Egyptenaren:

Oh Farao, Uw land wordt geplaagd,
door luizen worden mens en dier geplaagd.
Help ons in deze grote nood!
Straks wordt het onze dood!

Mozes en Aäron:

Laat ons gaan, Heer Farao, in God's naam!
Hoe zal 't Uw land en volk vergaan?
Zijt Gij dan niet met ons begaan?

't Volk:

Laat ons gaan! Laat ons gaan!!

Farao:

Nee, werken zult ge, sjouwen, draven,
voor immer dient gij mij als slaven!

Prinses:

Het hart van mijn vader kent geen genade,
kent geen erbarmen, ziet geen verdriet!

4 Egyptenaren:

Oh Farao, Uw land wordt geplaagd!
Het ongedierte ons angst aanjaagt.
Luister toch naar Israel's vraag!

Mozes en Aäron:

Laat ons gaan, Heer Farao, in God's naam!
Hoe zal 't Uw land en volk vergaan?
Zijt Gij dan niet met ons begaan?
Zo kunnen we toch niet verder gaan?

't Volk:

Laat ons gaan! Laat ons gaan!!

Farao:

Oh, ga dan! Ga! Verdwyn van hier!
En neem de plaag van mens en dier!

(Volk trekt neuriënd weg - eindlied)

4 Egyptenaren:

Ten einde zijn de plagen, Heer!
Want ieder lacht en zingt nu weer!
Wij horen geen geweeklaag meer!

Farao:

Wat zegt ge? Volk van Israel!!!
Keer op Uw schreden en heel snel!
Want werken zult ge, sjouwen, draven,
voor immer dient gij mij als slaven!

Prinses:

Oh wee, hoe had ik durven hopen,
toen 'k hen reeds van hier zag lopen...

5 Egyptenaren:

Oh Farao, Uw land wordt geplaagd,
al 't vee sterft aan de pest vandaag!
Help ons in deze grote nood!
Straks wordt het onze dood!

Mozes en Aäron:

Laat ons gaan, Heer Farao, in God's naam!

't Volk:

Laat ons gaan! Laat ons gaan!!

Farao:

Neen, werken zult ge, sjouwen, draven,
voor immer dient gij mij als slaven!

Prinses:

Het hart van mijn vader kent geen genade,
kent geen erbarmen, ziet geen verdriet!

6 Egyptenaren:

Oh Farao, Uw land wordt geplaagd!
Zweren bedekken ons lichaam, laaf voor laag!
Help ons in deze grote nood!
Straks wordt het onze dood!

Mozes en Aäron:

Laat ons gaan, Heer Farao, in God's naam!

't Volk:

Laat ons gaan! Laat ons gaan!!

Farao:

Neen, werken zult ge, sjouwen, draven,
voor immer dient gij mij als slaven!

Prinses:

Het hart van mijn vader kent geen genade,
kent geen erbarmen, ziet geen verdriet!

7 Egyptenaren:

Oh Farao, Uw land wordt geplaagd,
de haged striemt uit de hemel omlaag!
Niemand zich meer naar buiten waagt!
Luister toch naar Israel's vraag!

Mozes en Aäron en 't Volk:

Laat ons gaan, Heer Farao, in God's naam!
Laat ons gaan! Laat ons gaan!!

Farao: Oh, ga dan! Ga! Verdwijn van hier!
En neem de plaag van mens en dier!

(Volk trekt neuriënd weg - eindlied)

7 Egyptenaren:

Oh Heer, hebt dank, nu schijnt de zon!
die met haar warmte overwon!!

Farao:

Keert terug op uw schreden!
en bakt weer de stenen,
Verzwaart hen het werk,
dat zij klagen en wenen!

Prinses:

Och, kon ik maar iets voór hen doen!
Zie toch die mensen, zo dapper en kóen!!

8 Egyptenaren:

Oh Farao, Uw land wordt geplaaagd,
duizenden sprinkhanen komen gestaag
gevlagen van west, zij bedekken het land,
nergens te zien meer een korrel zand!

Mozes en Aäron en 't Volk:

Laat ons gaan! Laat ons gaan!! Laat ons gaan!!!

Farao:

Oh ga dan! Ga en dien Uw God,
breng Hem het offer naar Zijn Gebod!
(Volk trekt neuriënd weg - eindlied)

8 Egyptenaren:

Oh Farao! Ziet een wind uit het westen,
nam mee alle sprinkhanen, ten leste!

Farao:

Ha, ha! Wie zou er sterker zijn?
Uw God die wint het niet van mijn!
Keert t'rug, gij slaven, en heel snel,
want ik ben macht'ger dan Israeel!

Prinses:

Ach vader, hoe donker is Uw hart!
Ziet ge dan niet hun grote smart?

9 Egyptenaren:

Duisternis heerst over 't hele land,
op klaarlichte dag ziet men geen hand
voor ogen meer;
dit is de ergste der plagen, Heer!!!
Stem toe, wat Israeel's volk U vraagt,
zodat wij niet langer worden geplaaagd!!!

Farao:

Verdwijn uit mijn ogen, en wacht U tevoren
hier weder te keren en mij nog te storen,
want zult gij mijn aangezicht nog eens aanschouwen,
dan zult ge sterven, het zal U berouwen!

Mozes:

Daar hebt gij de waarheid gesproken terecht!
'k Zal U nooit meer aanschouwen, gelijk gij zegt!

Allemaal:

X Zo keerde Mozes t'rug naar huis,
want hij wist God's Gebod:
te vieren 't Pascha al te saam,
te offeren aan God,
te doden 't kleine lammeke
en met het bloed zo rein,
te strijken langs een ieders deur,
het zal hun redding zijn!

(neuriën)

Bij X

Musical score for 'Bij X' consisting of five staves of music. The first staff is in 4/4 time and features a melody with eighth and sixteenth notes. The second staff continues the melody with similar rhythmic patterns. The third staff shows a continuation of the melody with some rests. The fourth staff includes the word 'neuriën' written below the notes. The fifth staff concludes the piece with a final note and a fermata.

VIIe bedrijf:

Twee Egyptenaren: (komen in het dorp van de Israëlieten)

Mozes! Mozes! Waar zijt ge, man!
Kom uit Uw woning, snel!
'k Heb een boodschap van de Farao
voor 't volk van Israel!

Ene Egyptenaar:

Grote droef'nis heerst in 't land,
overal grote nood,
de eerstgeborenen in elk huis
vonden vannacht de dood.
Zelfs Farao's eerstgeboren zoon,
die later bestijgen zou de troon!

Anderen Egyptenaar:

Zo heeft de Farao nu gezegd,
trek met Uw volk vannacht nog weg!
Neem schapen en runderen mee!
De kinderen, al het vee!!

Samen:

Toe, haast U, maakt U klaar met spoed!
En dat Uw God ons dan ook behoedt!!!

Uittocht van het volk van Israel, bepakt, met kinderen
op de arm en een kaars in de hand, zingend,
steeds juichender, het lied steeds een (halve) toon
hoger herhalend:
Altemaal:

XI Juicht, juicht, en zingt!
Wij trekken hier vandaan!
En God zal ons geleiden,
naar 't land van Kanaän,
naar 't land van Kanaän!!!

By XI

Addres Versus